

Sygn. akt **III C 1934/18**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2022 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie III Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Justyna Barczyk-Swalska
------------------------	-----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 4 lipca 2022 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Fundacji (...) z siedzibą w S.

przeciwko T. N., K. N., J. N.

o zapłatę

1. uchyla nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 9 maja 2017 r. sygn. akt II Nc 1003/17 co do T. N., K. N., J. N. w zakresie:

- kwoty 1.705,80 zł (jeden tysiąc siedemset pięć złotych i osiemdziesiąt groszy),

- odsetek ustawowych za opóźnienie liczonych od dnia 29 marca 2017 r. do dnia 25 lipca 2018 r.,

- kwoty 688 zł (sześćset osiemdziesiąt osiem złotych) tytułem kosztów postępowania

i umarza postępowanie w tej części;

2. utrzymuje nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 9 maja 2017 r. sygn. akt II Nc 1003/17 w mocy w pozostałym zakresie;

3. zasądza od pozwanych T. N., K. N., J. N. solidarnie na rzecz powódki (...) Fundacji (...) z siedzibą w S. kwotę 5.417 zł (pięć tysięcy czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt III C 1934/18

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 12 kwietnia 2017 r. powódka (...) Fundacja (...) w S. wystąpiła o zapłatę na jej rzecz od pozwanych (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P., T. N., K. N., J. N. kwoty 55 027,63 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 29 marca 2017 r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania.

Z uzasadnienia pozwu wynika, że powódka i pozwana (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. zawarły umowę pożyczki w dniu 23 grudnia 2013 r. na kwotę 100 000 zł. Umowa została zmieniona aneksem z dnia 14 kwietnia 2016 r. Umowa pożyczki została zabezpieczona wekslem in blanco, gdzie wystawcą była pozwana (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P., zaś poręczycielami pozwani T. N., K. N., J. N.. W związku

z brakiem płatności rat przez pozwaną spółkę, powódka wypowiedziała umowę pożyczki, a w dniu 3 marca 2017 r. wypełniła weksel oraz wezwała pozwanych bezskutecznie do zapłaty i wykupu weksla.

W dniu 9 maja 2017 r. został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla.

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwani J. N., K. N. i T. N. wnieśli o oddalenie powództwa i zasądzenie na ich rzecz kosztów postępowania.

Wskazali, że umowa pożyczki nie została skutecznie wypowiedziana i nadal obowiązuje, ponieważ pozwana spółka, J. N., K. N. i T. N. nie otrzymali oświadczenia powoda o wypowiedzeniu umowy, zaś dwukrotne awizowanie przesyłki nie może powodować domniemania faktycznego możliwości zapoznania się przez adresata z jego treścią. W świetle powyższego, skoro nie upłynął termin wymagalności wszystkich rat oraz termin wykupu weksla, weksel został wypełniony na nieprawidłową kwotę, co powoduje jego nieważność.

Prawomocnym postanowieniem z dnia 20 września 2017 r. zarzuty od nakazu zapłaty pozwanej (...) Spółki z o.o. w S. zostały odrzucone (k.97, 142).

W piśmie z dnia 26.10.2018 r. (k. 178) powódka wniosła o uchylenie nakazu zapłaty w części, tj. ponad kwotę 53.321,83 zł oraz w zakresie odsetek ustawowych za opóźnienie liczonych za okres od dnia 29.03.2017 r. do dnia 25.07.2018 r., tym samym podtrzymując żądanie zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie poczynając od dnia 26 lipca 2018 r. do dnia zapłaty. W pozostałym zakresie wniosła o umorzenie postępowania - jako skutku wpłat po wydaniu nakazu zapłaty – cofając (w ostatecznych słowach pisma) powództwo co do kwoty 1.705,80 zł oraz co do odsetek za okres od dnia 29 marca 2017 r. do dnia 25 lipca 2018 r. i zrzekając się roszczenia w tej mierze. Dodatkowo wniosła o zasądzenie kosztów procesu w zakresie, w którym pozew został cofnięty. Na rozprawie w dniu 4 stycznia 2019 r. powódka sprecyzowała, że cofa żądanie w zakresie opłaty od pozwu zasądzonej nakazem zapłaty.

Odnosząc się do treści zarzutów powódka powołała się na § 12 ust. 2 umowy pożyczki, w którym zostało uregulowane jej prawo do wypowiedzenia umowy pożyczki w przypadku niespłacenia pożyczki lub odsetek w terminie. Na dzień wypowiedzenia umowy zaległość pozwanej spółki wynosiła ponad sześć rat kapitałowo-odsetkowych. Powódka wskazała, że wysłała wypowiedzenie umowy na adres wskazany przez pozwaną J. N. w dokumentacji pożyczkowej, przesyłka została doręczona dorosłemu domownikowi – U. N. w dniu 12 stycznia 2017 r. Powódka powołała się na art. 61 kc wskazując na teorię doręczenia i domniemanie złożenia oświadczenia woli innej osobie z chwilą, gdy oświadczenie to dotarło do adresata w taki sposób, że mógł się zapoznać z jego treścią. Tym samym – jak podniosła - nieodebranie przez pozwanych J. N., K. N. oświadczenia woli powódki wypowiedzenia umowy nie jest przesłanką do uznania, że nie powstał stan wymagalności. Nadto powódka wskazała, że adresatem oświadczenia woli pożyczkodawcy o rozwiązaniu umowy za wypowiedzeniem jest pożyczkobiorca jako strona umowy. Zdaniem powódki roszczenie stało się wymagalne mimo, że pozwanej spółce nie doręczona została przesyłka z wypowiedzeniem umowy, bowiem przesyłka ta została wysłana na adres ujawniony w rejestrze przedsiębiorców. Zaś ewentualne nieodebranie przez pozwanych J. N., K. N. jako poręczycieli wekslowych przesyłki z wypowiedzeniem umowy nie wpływa na wymagalność roszczenia, a jedynie na wiedzę pozwanych o stanie rzeczy. Zdaniem powódki adresatem wezwania do wykupienia weksla jest wystawca weksla, czyli pozwana spółka, poręczyciele wekslowi otrzymują wezwanie jedynie do swojej wiedzy. Powódka wskazała, że pozwany T. N. odebrał przesyłkę z wezwaniem do wykupu weksla w dniu 14 marca 2017 r. Nadto powódka podniosła, że w pozwani J. N., K. N., T. N. w zarzutach od nakazu zapłaty wskazują te same adresy, na które powódka kierowała do pozwanych przesyłki z wypowiedzeniem umowy i wezwania.

Na rozprawie w dniu 13 listopada 2018 r. pozwany K. N. oświadczył, że załączone do akt sprawy weksle zostały opatrzone podpisami jego i jego żony J. N., jednak podpis jego brata – pozwanego T. N. nie jest autentyczny, ponieważ został złożony przez niego (K. N.) drukowanymi literami, gdyż brat nie stawiał się wraz z nimi na podpisanie weksla.

Jak dodał, pozwani nie uchylają się od spłaty pożyczki i nadal ją w ratach spłacają.

W piśmie z dnia 19.11.2018 r. powódka zaprzeczyła twierdzeniom pozwanego K. N., wskazując, że T. N. osobno przybył do siedziby Fundacji i w obecności dwóch jej pracowników, samodzielnie złożył podpisy na dokumentach. Jakkolwiek pojawiły się wówczas wątpliwości co do możliwości złożenia podpisu literami drukowanymi, pozwany oświadczył że jako dyrektor banku zawsze się tak podpisuje. Wobec faktu, że faktycznie już wcześniej na dokumentach składanych Fundacji (...) stosował taki wzór podpisu, powódka wypłaciła pożyczkę.

W piśmie z dnia 10.03.2021 r. pełnomocnik pozwanego T. N. wskazał, że kwestionuje powództwo bowiem przedłożony w sprawie rewers weksla oraz deklaracja poręczycieli, na których widnieje imię i nazwisko pozwanego, nie zostały przez niego podpisane.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23 grudnia 2013 r. (...) Fundacja (...) z siedzibą w S. jako pożyczkodawca i (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. jako pożyczkobiorca, za którą działał prezes zarządu K. N., zawarły umowę pożyczki na kwotę 100 000 zł. Celem pożyczki był zakup maszyn i urządzeń technicznych.

Zgodnie z §4 ust.1 umowy kwota wykorzystanej pożyczki podlega oprocentowaniu w wysokości 5,58% w stosunku rocznym. Oprocentowanie będzie naliczane i płatne od kwoty wykorzystanej pożyczki w okresach miesięcznych, 20 dnia każdego miesiąca – bez wezwania. Pierwsze odsetki płatne w dniu 20 stycznia 2014 r.

Zgodnie z §6 ust. 1 umowy prawnym zabezpieczeniem udzielonej pożyczki był weksel in blanco z wystawienia (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. z awalami T. N., K. N., J. N..

Zgodnie z §10 ust. 1 umowy pożyczkobiorca zobowiązał się do spłaty kapitału pożyczki w 56 ratach, a całkowita spłata pożyczki miała nastąpić w dniu 20 listopada 2018 r. W umowie strony ustaliły harmonogram spłat.

Zgodnie z §12 pkt 2 lit. j umowy pożyczkodawca zastrzegł sobie prawo do wypowiedzenia części lub całości umowy pożyczki z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia w sytuacji niespłacenia przez pożyczkobiorcę całości lub części pożyczki lub odsetek w terminie wyznaczonym w umowie pożyczki.

Zgodnie z §17 ust. 1 umowy oświadczenia stron sporządzane w ramach umowy muszą mieć formę pisemną i będą kierowane na adresy podane w umowie. Korespondencję przekazaną pod ostatnio wskazany adres uważa się za skutecznie doręczoną. O każdorazowej zmianie adresu strony zobowiązują informować się pisemnie, pod rygorem przyjęcia, że korespondencja kierowana pod ostatni znany adres wywiera skutki prawne doręczenia.

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. podała w umowie adres ul. (...), (...)-(...) P.. Adres ten z dniem 27 czerwca 2014 r. został zmieniony w KRS na ul. (...), (...)-(...) P.

W dniu 23 grudnia 2013 r. (...) Fundacja (...) z siedzibą w S. przelała na konto bankowe (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwotę 100 000 zł w dwóch transzach.

W dniu 14 kwietnia 2016 r. strony zawarły aneks do umowy, w którym określono, że celem umowy jest także zakup wyposażenia, środka transportu i reklama.

Dowody:

- umowa pożyczki, k. 6-10,
- aneks do umowy, k. 11,
- potwierdzenia przelewów, k.12-13.

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wystawiła na rzecz (...) Fundacji (...) z siedzibą w S. weksel in blanco jako zabezpieczenie spłaty pożyczki na podstawie umowy z dnia 23 grudnia 2013 r. oraz deklarację wekslową.

Zgodnie z deklaracją wekslową (...) Fundacja (...) z siedzibą w S. ma prawo wypełnienia weksła w przypadku niedotrzymania umownych terminów spłaty pożyczki na sumę odpowiadającą zadłużeniu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P., na którą składa się kwota pożyczki wraz z należnymi odsetkami i kosztami, nadto ma prawo opatrzyć weksel datą płatności według swego uznania, zawiadamiając spółkę i poręczających każdorazowo listem polecony, przy czym list powinien być wysłany na 7 dni przed terminem płatności weksła, prawo opatrzenia weksła klauzulą „bez protestu” oraz wpisania domicylianta Bank (...) SA Oddział w S..

(...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. działał K. N., który podpisał weksel i deklarację wekslową.

Za wystawcę weksła poręczyli T. N., K. N., J. N..

Dowody:

-weksel, k. 36-37,

-deklaracja wekslowa, k. 27.

Małżeństwo J. i K. N. podpisywali weksel i deklarację razem, w obecności D. G. (1) i M. R. w siedzibie (...) Fundacji (...) w P..

T. N. podpisał weksel wcześniej podpisany przez J. i K. N. w obecności D. G. (1) i M. R. w siedzibie (...) Fundacji (...) w P.. T. N. złożył podpis pisząc nazwisko drukowanymi literami.

Podczas podpisywania weksła i deklaracji wekslowej przez T. N. nie byli obecni J. i K. N., a T. N. nie był obecny przy podpisywaniu weksła i deklaracji wekslowej przez J. i K. N.. T. N. jechał do P. z W., J. i K. N. w tym czasie mieli małe dziecko, którym musieli się opiekować, dlatego dogodniejszą opcją było podpisanie weksła przez poręczających osobno.

Podczas podpisywania weksła wystąpiły wątpliwości co do prawidłowości opatrzenia weksła podpisem przez T. N. w zakresie złożonym drukowanymi literami. T. N. zapewniał D. G. (2), że taki podpis jest prawidłowy, że jest dyrektorem banku i zawsze się tak podpisuje, bo ma nieczytelny podpis. D. G. (2) zaproponował, by podpisać inny weksel ze względu na nieprawidłowy podpis T. N., zadzwonił do J. i K. N., by przyszli do siedziby (...) Fundacji (...) w P. i podpisali weksel, jednak J. i K. N. odmówili, bowiem nie mieli opieki dla dziecka. M. R. zadzwoniła do pracowników (...) Fundacji (...) z siedzibą w S. w obecności T. N. i upewniła się, że weksel podpisany drukowanymi literami jest prawidłowo wypełniony.

Dowody:

-zeznania świadka D. G. (1), k. 244-245,

-zeznania świadka M. R., k. 245.

-opinia biegłego sądowego, k.355-360,

-uzupełniająca opinia biegłego – sądowego, k. 373-378.

(...) Fundacja (...) z siedzibą w S. wezwała (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. do zapłaty kwoty 8 484,59 zł.

Wezwanie zostało doręczone spółce w dniu 1 lipca 2016 r. - przesyłkę odebrał K. N., J. N. – przesyłkę odebrała osobiście, K. N. – przesyłkę odebrała J. N.. T. N. przesyłki nie podjął.

Dowody:

- wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniami nadań i odbioru , k. 14-17.

(...) Fundacja (...) z siedzibą w S. w piśmie z dnia 5 stycznia 2017 r. skierowanym do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wypowiedziała umowę pożyczki oraz wezwała do zapłaty kwoty 54 052,30 zł. Jak przyczynę wypowiedzenia wskazała zaprzestanie spłacania zadłużenia zgodnie z umową.

Przesyłka z wypowiedzeniem umowy adresowana do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. na adres „ul. (...), (...)-(...) P.” została zwrócona w dniu 10 stycznia 2017 r. nadawcy, adresowana do T. N. została zwrócona 30 stycznia 2017 r. W dniu 12 stycznia 2017 r. przesyłka została doręczona J. N. i K. N. pod adresem ul. (...) w P. - przesyłkę odebrała U. N..

Dowody:

-wypowiedzenie umowy wraz z potwierdzeniami nadań i odbioru, k.18-21.

W dniu 3 marca 2017 r. (...) Fundacja (...) z siedzibą w S. wypełniła weksel na kwotę 55 027,63 zł; jako termin płatność wskazała 28 marca 2017 r.

Dowody:

-weksel, k. 36-37.

(...) Fundacja (...) z siedzibą w S. w piśmie z dnia 3 marca 2017 r. skierowanym do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wezwała do wykupu weksla wypelnionego na kwotę 55 027,63 zł do 28 marca 2017 r.

Przesyłka z wezwaniem do wykupu weksla adresowana do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. na adres ul. (...), (...)-(...) P. została odebrana w dniu 23 marca 2017 r. przez K. K., adresowana do T. N. – została odebrana przez niego osobiście w dniu 14 marca 2017 r., adresowane do J. N. i K. N. na adres ul. (...), (...)-(...) P. – nie zostały podjęte w terminie. Przesyłka była awizowana w dniu 13 maca 2017 r., przesyłkę zwrócono jako niepodjętą w terminie – 28 marca 2017 r.

Dowody:

-wezwanie do wykupu weksla wraz z potwierdzeniami nadań i odbioru, k. 22-26.

Adres zamieszkania J. i K. N. to ul. (...) P., T. N. - ul. (...) W..

Dowody:

-przesłuchanie pozwanego K. N., k. 230-231,

-przesłuchanie T. N., k. 306-307.

W dniu 20 czerwca 2017 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P., za którą działał prezes zarządu T. N., wystąpiła do (...) Fundacji (...) w S. z prośbą o rozłożenie zadłużenia wynikającego z umowy pożyczki zawartej w dniu 23 grudnia 2013 r. na raty.

Dowody:

-pismo „prośba o rozłożenie zaległości na raty”, k.182,

-e-mail, k. 183.

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. dokonała częściowej spłaty pożyczki.

Dowody:

-potwierdzenia przelewów, k.203-211.

Upoważnienie dla (...) Fundacji (...) z siedzibą w S. do wystąpienia do Biura (...) spółki akcyjnej w siedzibą w W. podpisał T. N..

Dowody:

-załącznik do umowy, k. 218,

-zeznania świadka D. G. (1), k. 244-245,

-przesłuchanie pozwanego K. N., k. 230-231.

Podpis na rewersie weksła i deklaracji wystawcy weksła własnego in blanco nie jest podpisem zwyczajowo stosowanym przez T. N.. Brak odpowiedniego materiału porównawczego wyklucza przeprowadzenie ekspertyzy potwierdzającej lub wykluczającej wykonanie przedmiotowej konstrukcji przez T. N..

Możliwość sporządzenia ekspertyzy pisma uzależniona jest od udostępniania właściwe skompletowanych rękopisów w postaci obszernych wzorów pismo, złożonych protokolarnie.

Dowody:

-opinia biegłego sądowego, k.355-360,

-uzupełniająca opinia biegłego – sądowego, k. 373-378.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie sporne pozostawały dwie kwestie: autentyczność podpisu jednego z pozwanych poręczyli T. N. znajdującego się na rewersie weksła oraz prawidłowość i skuteczność doręczenia poręczycielom pism z wypowiedzeniem umowy pożyczki i wezwaniem do wykupu weksła.

Zgodnie z art. 30 Prawa wekslowego zapłatę weksłu można zabezpieczyć poręczeniem wekslowym (aval) co do całości sumy wekslowej lub co do jej części. Poręczenie może dać osoba trzecia lub nawet osoba podpisana na wekslu. Art. 32 Prawa wekslowego stanowi, że poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. Zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej.

Poręczenie jest zobowiązaniem wekslowym, które umacnia gwarancyjną funkcję weksła. Poręczający przyjmuje odpowiedzialność wobec każdego posiadacza weksła za zobowiązanie wekslowe. Zobowiązanie poręczyciela wekslowego cechuje abstrakcyjność, nie zależy ono od ważności umowy łączącej poręczyciela z osobą, za którą poręcza. Jest to zobowiązanie solidarne, bezwarunkowe i nieodwołalne. Poręczenie może być skutecznie złożone – tak jak w przedmiotowej sprawie - także na wekslu in blanco. Poręczenia wekslowego może udzielić zarówno osoba trzecia jak i osoba już podpisana na wekslu. W charakterze poręczycieli może występować kilka osób. Za jednego dłużnika może poręczyć kilku poręczycieli, którzy odpowiadają solidarnie wobec wierzyciela wekslowego. Poręczenie

weksłowe może być dokonane wyłącznie przez złożenie podpisu na wekslu lub na przedłużku wraz z jednoczesnym oświadczeniem „poręczam”, „aval”, „gwarantuję” lub innym równoznacznym oświadczeniem. Poręczyć można jedynie za osobę zobowiązaną weksłowo. Poręczyciel powinien wyraźnie wskazać za kogo udziela poręczenia.

Przekładając powyższe na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że pozwani jako poręczający zabezpieczyli zapłatę weksla co do całości sumy weksłowej. J. N. i T. N. byli osobami trzecimi, zaś K. N. był już podpisany na wekslu, bowiem działał jako prezes spółki, która jest wystawcą weksla. Poręczenie zostało umieszczone na rewersie weksla, przy czym poręczenie oznaczono zwrotem „poręczam za wystawcę”. Bezsporne pozostawało, że weksel został podpisany przez pozwanych J. N. i K. N.. W toku postępowania (na pierwszej rozprawie) pozwany K. N. podniósł jednak, że na przedłożonym do akt sprawy wekslu nie podpisał się własnoręcznie T. N.. Ostatecznie zarzuty co do autentyczności podpisu T. N. na wekslu podniósł również T. N..

Podkreślenia wymaga jednak, że nawet ustalenie tej okoliczności zgodnie z twierdzeniami pozwanych nie mogło rodzić skutków dla K. i J. N..

Zgodnie bowiem z art. 7 Prawa weksłowego jeżeli na wekslu znajdują się podpisy osób, niezdolnych do zaciągania zobowiązań weksłowych, podpisy fałszywe, podpisy osób nieistniejących albo podpisy, które z jakiegokolwiek innej przyczyny nie zobowiązują osób, które weksel podpisały lub których nazwiskiem weksel został podpisany, nie uchybia to ważności innych podpisów. Na podstawie wskazanego przepisu przyjąć należy, że oceny ważności każdego podpisu złożonego na wekslu należy dokonywać oddzielnie. Każda z osób zaciąga bowiem swoje zobowiązanie, którego ważność nie jest uzależniona od ważności zobowiązań innych osób podpisanych na wekslu, o ile weksel posiada wszystkie wymagane prawem elementy. Zasada ta odnosi się do każdej osoby podpisanej na wekslu, tj. do wystawcy, akceptanta, poręczyciela i indosanta. W przedmiotowej sprawie pozwani nie kwestionowali ważności weksla kwestionując jego formę czy wykazując brak elementów ustawowych weksla, dlatego nawet jeśli pozwani zdołaliby wykazać, że podpis T. N. jest fałszywy – bo podrobiony przez jego brata K. N., to nie uchybiałoby to ważności podpisów pozwanych J. N. i K. N..

Niezależnie od powyższego, twierdzenia pozwanych jakoby podpis pozwanego T. N. jako poręczającego znajdujący się na rewersie złożonego do akt sprawy weksla nie był autentyczny, Sąd uznał za nieuzasadnione. Bezspornym był fakt, że powódka wraz z pozwaną spółką (...) zawarły umowę pożyczki, której spłata została zabezpieczona wekslem in blanco, zaś zapłata weksla została zabezpieczona poręczeniem pozwanych. Strony nie kwestionowały, że w rzeczywistości doszło do wystawienia weksla i poręczenia jego zapłaty. Spór koncentrował się jednak wokół tego, czy powódka wraz z pozwem przedłożyła prawidłowy weksel. Zdaniem pozwanych przedłożony weksel miał zostać zniszczony, bowiem wystawiono – tym razem poprawnie wypełniony – drugi weksel, na którym podpisali się wszyscy pozwani jako poręczający. K. N. w piśmie procesowym wniesionym w dniu 6 czerwca 2022 r. podnosił, że należy domniemywać, że pracownicy powódki zgubili weksel z poprawnymi oświadczeniami pozwanych i ich podpisami lub dokonali zniszczenia nie tego dokumentu, który miał zostać zniszczony. Należy wskazać, że sam pozwany pisze jedynie o domniemaniach, a nie o popartych dowodami faktach, że doszło do zniszczenia czy też zagubienia weksla. Pozwani zarzucają powódce, że na skutek jej działań doszło do zniszczenia czy też zagubienia weksla, gdy tymczasem sami nieroztropnie – wedle ich twierdzeń – pozostawili wersję weksla z podrobionym przez K. N. podpisem brata w siedzibie powódki. Pozwani nie wniesli o dopuszczenie i przeprowadzenie żadnego dowodu celem wykazania, że powódka zgubiła czy też zniszczyła weksel, na którym znajdowały się podpisy wszystkich poręczających, co sprawia, że ich twierdzenia w tym zakresie pozostają gołosłowne.

Powódka tymczasem zawnioskowała o przesłuchanie na tę okoliczność świadków D. G. (1) i M. R., których zeznania Sąd ocenił jako wiarygodne. Świadkowie nie kwestionowali, że poręczający K. i J. N. podpisali poręczenie na wekslu wcześniej, zaś T. N. miał złożyć podpis później, nie zaprzeczyli również, że powstały wątpliwości czy weksel może być uznany za prawidłowo wypełniony, gdy nazwisko (...) przez poręczającego T. N. zapisane zostało drukowanymi literami. Potwierdzili również, że ze strony D. G. (1) padł pomysł, by wypełnić drugi weksel. Ich zeznania były spójne i logiczne oraz zgodne z zasadami doświadczenia życiowego również w świetle podnoszonych przez nich twierdzeń, że dzwoniли do centrali w S. celem ustalenia czy podpis drukowanymi literami jest poprawny oraz że T. N. zapewniał ich,

że jest prezesem banku i często podpisuje się drukowanymi literami, bo ma nieczytelny podpis. Wskazać należy, że J. i K. N. nie byli obecni przy podpisywaniu weksła przez T. N., który – co należy podkreślić - nie kwestionuje, że weksel ostatecznie podpisał, przyjmując tym samym na siebie zobowiązanie jako poręczyciel. K. N. zeznał, że nie ma wiedzy czy T. N. w ogóle podpisał weksel, bowiem nie rozmawiał z nim o tym, zaś wniosek, że doszło do podpisania weksła przez T. N. wyciągnął jedynie z tego, że powódka uruchomiła środki z umowy pożyczki. K. N. nie ma więc wiedzy jaki ostatecznie podpis złożył T. N. na ważnym wekslu.

Dodać należy, że pozwani kwestionują jedynie autentyczność podpisu T. N. na rewersie weksła, nie kwestionują zaś podpisu T. N. na deklaracji wekslowej, który również składa się z nazwiska pisanego drukowanymi literami, przy czym deklaracja wekslowa zawiera oświadczenie D. G. (1), że podpisy wystawcy i poręczycieli zostały złożone w jego obecności. Pozwani pozostają więc w sprzeczności twierdząc, że T. N. podpisał weksel i deklarację wekslową w tym samym czasie, kwestionują podpis na wekslu opierając się na tym, że nazwisko jest zapisane drukowanymi literami i nie zaprzeczają prawdziwości tożsamego podpisu na deklaracji wekslowej. Do akt sprawy został ponadto złożony przez powódkę kolejny dokument wypełniony w toku starań o pożyczkę przez T. N., tj. sporządzone w dniu 30 lipca 2013 r. upoważnienie dla powoda do wystąpienia do Biura (...), na którym nazwisko również zostało przez T. N. w dwóch miejscach napisane literami drukowanymi (k.218).

Celem zbadania autentyczności kwestionowanego podpisu T. N. jako poręczającego Sąd dopuścił ponadto dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu badania dokumentów. Z opinii biegłej sądowej wynika, że podpis na rewersie weksła i deklaracji wystawy weksła własnego in blanco nie jest podpisem zwyczajowo stosowanym przez T. N., jednak biegła nie dysponowała odpowiednim materiałem porównawczym, co wykluczyło przeprowadzenie ekspertyzy potwierdzającej lub wykluczającej stwierdzenie czy podpis na rewersie weksła został sporządzony przez T. N.. Biegła sądowa wskazała, że możliwości sporządzenia ekspertyzy pisma uzależniona jest od udostępniania właściwie skompletowanych rękopisów T. N. w postaci obszernych wzorów pism złożonych protokolarnie. Pobranie próbek pisma od T. N. było jednak niemożliwe, bowiem pozwany nie stawiał się dwukrotnie na zaplanowane posiedzenie w ramach pomocy sądowej w celu pobrania wspomnianych próbek i w piśmie procesowym z dnia 21 lutego 2022 r. wniósł o odstąpienie od odebrania od niego wzorów pisma, co skutkowało niemożnością wydania opinii przez biegłą sądową i ustalenia przez Sąd czy podpis na rewersie weksła jest autentycznym podpisem T. N.. Twierdzenia pozwanego, że odebranie od niego materiału porównawczego w postaci wzorów jego pisma złożonego protokolarnie na potrzeby sporządzenia opinii z zakresu grafologii jest bezzasadne i zbędne, bowiem Sąd dysponuje oryginalnymi dokumentami zawierającymi jego podpisy i w jego ocenie materiał dowodowy jest wystarczający do sporządzenia opinii przez biegłego sądowego nie zasługują na uwzględnienie. Biegła sądowa w piśmie z dnia 19 stycznia 2021 r. wskazała jakie warunki musi spełniać materiał porównawczy, który należy pobrać od pozwanego, by możliwe było wydanie opinii w sprawie. Nie ma więc racji pozwany, że dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, w tym także przedłożony przez niego oryginał umowy były wystarczające, by biegła mogła jednoznacznie stwierdzić czy podpis na rewersie weksła in blanco jest podpisem pozwanego. Nie ma też racji pozwany T. N., że opinia biegłego sądowego jest dla niego korzystna, biegła zarówno w opinii głównej, jak i opinii uzupełniającej stwierdziła jedynie, że podpis na rewersie weksła i deklaracji wystawy weksła własnego in blanco nie jest podpisem zwyczajowo stosowanym przez T. N.. Brak jest podstaw by z tak sformułowanej tezy opinii wyciągać wniosek, że podpis na wekslu nie jest czy też jest podpisem, który złożył T. N.. Biegła posłużyła się pojęciem podpisu zwyczajowo stosowanego przez pozwanego, z opinii jednocześnie wynika, że próbki pisma złożone przez T. N. a sporządzone poza sądem (w wykonaniu zobowiązania sądu), noszą ślady wymuszonego ruchu ręki, o czym świadczy przesadna naciskowość środka pisarskiego na podłoże i zakłócenie strukturalne w przebiegu linii, nadto biegła zauważyła nienaturalną budowę pisma, które w jej ocenie jest sztuczne, świadomie modelowane. W świetle tego wywieść można jedynie wniosek, że podpis widniejący na wekslu nie jest pismem typowo stosowanym przez pozwanego, jednak nie można jednoznacznie wykluczyć, że podpis został naniesiony własnoręcznie przez T. N.. Wykluczenie tej okoliczności mogło nastąpić po zbadaniu i porównaniu przez biegłą pisma pozwanego złożonego protokolarnie, jednak - jak już wskazano – pozwany odmówił stawiennictwa przed sądem w Warszawie, właściwym ze względu na miejsce jego zamieszkania. Tym samym zaktualizował się rygor, pod którym T. N. został wezwany tj. uznanie, że odmawia złożenia wzorów pisma i stawia przeszkody w przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego (k. 392v) i w oparciu o art. 233 § 2 kpc, Sąd doszedł do przekonania, że uchylanie

się przez pozwanego od złożenia próbek pisma w sytuacji, gdy kwestionuje autentyczność podpisu na wekslu, a opinia biegłego sądowego jest niezaprzeczalnie jedynym środkiem dowodowym mogącym wykazać słuszność jego twierdzeń, kierując się zasadami logicznego myślenia i doświadczenia życiowego należy poczytywać jako obawę przed stwierdzeniem, że podpis na wekslu został naniesiony przez niego własnoręcznie. Uzasadnia to uznanie przez Sąd, że twierdzenia pozwanych o sfałszowaniu podpisu jednego z poręczających na wekslu i w związku z tym nieprawidłowości wypełnienia weksła są bezpodstawne.

Dodać należy, że nie umknęło uwadze Sądu – który w oparciu o treść art. 254 par. 1(1) kpc również dokonał oceny prawdziwości pisma pozwanego, że imię T. N., nakreślone na wekslu literami małymi, zostało nakreślone w identyczny sposób jak na oryginale zwrotnego potwierdzenia odbioru przesyłki z Fundacji znajdującego się w aktach sprawy na karcie 23v. i oryginale oświadczenia majątkowego z dnia 02.11.2017 r. znajdującego się na k. 115 oraz kopiach (wydrukach) Elektronicznych Potwierdzeń Odbioru z dnia 22.08.2017 r. k. 76, z dnia 26.10.2017 r. k. 105, z dnia 26.06.2018 r. k. 166, czy z dnia 05.12.2018 r. k. 223. Jednocześnie zapisy te są całkowicie odmienne od sporządzonych protokolarnie przed tutejszym sądem, wzorów podpisów złożonych ręką K. N. (k. 229)

Odnosząc się do kwestii doręczenia pozwanym przesyłek z wypowiedzeniem umowy i wezwaniem do wykupu weksła wskazać należy, że nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym w stosunku do pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P., która była stroną umowy pożyczki, uprawomocnił się z uwagi na odrzucenie zarzutów spółki. Na wstępie wskazać należy, że z przedłożonej przez powódkę korespondencji i potwierdzeń nadań i odbiorów wynika, że powódka wszelkie przesyłki kierowała do pozwanych J. i K. N. na adres ul. (...) w P., zaś do pozwanego T. N. ul. (...) w W.. Adresy te zostały wskazane Fundacji podczas zawierania umowy pożyczki, z której wynika – par. 17 ust.2. – że o każdorazowej zmianie adresu Strony zobowiązują się informować pisemnie, pod rygorem przyjęcia, iż korespondencja kierowana pod ostatni znany adres wywiera skutki prawne doręczenia. Jak zasadnie wskazuje ponadto powódka są to adresy, które pozwani podali także na użytek niniejszego postępowania sądowego, gdzie przesyłki sądowe kierowane do pozwanych są skutecznie doręczane. Nadto pozwany K. N. jednoznacznie zeznał, że cały czas posługuje się z pozwaną J. N. wskazanym adresem do doręczeń.

Abstrahując od tego, że poręczenie wekslowe jest zobowiązaniem abstrakcyjnym, niezależnym od umowy łączącej poręczyciela z osobą, za którą poręcza, ani od tego, czy umowa taka istnieje, jako niezasadne sąd ocenił twierdzenia pozwanych co do skuteczności doręczenia wypowiedzenia umowy.

Umowa została prawidłowo wypowiedziana, ponieważ oświadczenie Fundacji w tej mierze zostało złożone w dniu 5 stycznia 2017 r. drugiej stronie umowy, tj. Spółce (...) i przesłane na adres, który (jak wynika z KRS) nieprzerwanie od dnia 27 czerwca 2014 r., jest adresem siedziby spółki (ul. (...), (...)-(...) P.). W powiązaniu z niesporną okolicznością, że spółka zalegała z płatnościami brak jest podstaw do uznania, iżby wypowiedzenie umowy było nieskuteczne.

Zgodnie z art. 38 Prawa wekslowego posiadacz weksłu, płatnego w oznaczonym dniu albo w pewien czas po dacie lub po okazaniu, powinien przedstawić go do zapłaty bądź w pierwszym dniu, w którym można wymagać zapłaty, bądź w jednym z dwóch następných dni powszednich. W orzecznictwie przyjmuje się, że spełnienie przewidzianego w art. 38 Prawa wekslowego wymogu przedstawienia weksła do zapłaty nie łączy się koniecznością jego fizycznego okazania „do oczu” dłużnikowi głównemu. Wystarczające jest w tej mierze stworzenie wystawcy weksła własnego przez posiadacza weksła realnej możliwości zapoznania się z oryginałem weksła w miejscu jego płatności. Na wierzycielu wekslowym spoczywa obowiązek udowodnienia, że we właściwym czasie i we właściwym miejscu przedstawił weksel do zapłaty.

Powódka sprostowała ciężarowi dowodu w tym zakresie. Z materiału dowodowego przedłożonego przez powódkę wynika, że jako wierzyciel wekslowy w piśmie z dnia 3 marca 2017 r. poinformowała pozwanych, że dniem płatności weksła jest 28 marca 2017 r. oraz o możliwości obejrzenia weksła w siedzibie powódki w S.. Przesyłka z pismem z dnia 3 marca 2017 r. zawierającym wezwanie do wykupu weksłu wypełnionego na kwotę 55 027,63 zł do 28 marca 2017 r. została odebrana przez T. N. osobiście w dniu 14 marca 2017 r. pod adresem ul. (...) w W., zaś przesyłki adresowane do J. N. i K. N. na adres ul. (...), (...)-(...) P. nie zostały podjęte w terminie, przy czym przesyłki były awizowane w dniu 13 marca 2017 r. i zostały zwrócone jako niepodjęte w terminie w dniu 28 marca 2017 r. Jako, że pozwany K. N.

zeznał, że wraz z pozwaną J. N. cały czas posługują się adresem ul. (...) w P., w dniu 1 lipca 2016 r. odebrali przesyłkę z pismem z dnia 28 czerwca 2016 r. zawierającym wezwanie do zapłaty pod tym adresem, nadto posługują się tym adresem na potrzeby niniejszego postępowania - należy uznać, że powódka przedstawiła wszystkim pozwanym weksel do zapłaty w sposób prawidłowy.

Jedynie na marginesie należy wskazać, że w orzecznictwie przyjmuje się, że nieprzedstawienie weksla do zapłaty nie rodzi nieważności zobowiązania wekslowego. Zarówno wystawca weksla własnego, jak i podmiot poręczający za wystawcę odpowiadają na podstawie weksla, także w sytuacji, gdy nie przedstawiono im weksla w terminie do zapłaty. Odpowiedzialność dłużnika wekslowego nie zależy od zachowania aktów staranności przez posiadacza weksla. Nieprzedstawienie weksla do zapłaty nie stwarza prawa uchylenia się od spełnienia zobowiązania wekslowego. Jeżeli weksel nie zostanie przedstawiony do zapłaty w terminie akceptant i wystawca weksla własnego nadal mają obowiązek zapłaty sumy wekslowej, ale nie popadają oni w zwłokę. Oznacza to, że nie są zobowiązani do zapłacenia dodatkowych kosztów i odsetek od dnia płatności weksla. Odsetki za opóźnienie obciążają ich dopiero od dnia wezwania do zapłaty.

W przedmiotowej sprawie należy uznać, że weksel został przedstawiony pozwanym do zapłaty, a więc odsetki ustawowe za opóźnienie powinny być liczone od dnia następnego po dniu płatności wskazanym w wekslu, czyli od 29 marca 2017 r. Powódka cofnęła jednak powództwo i zrzekła się roszczenia w zakresie odsetek za opóźnienie liczonych od 29 marca 2017 r. do 25 lipca 2018 r. W świetle tych okoliczności zarzuty pozwanym, że nie doszło do przedstawienia im weksla nie zasługują na uwzględnienie, bowiem w momencie, od którego zasądzone zostały odsetki za opóźnienie należy uznać, że weksel został przedstawiony pozwanym.

Pozwani kwestionowali dochodzone przez powódkę roszczenie jedynie co do zasady. Nie podnosili zarzutów co do wysokości roszczenia. Pozwany K. N. oświadczył, że chce spłacić zadłużenie, jednak w ratach bowiem zarówno pozwana spółka, jak i poręczający nie dysponują środkami finansowymi, by uiścić dług w całości. Pozwani nie kwestionowali zaliczenia wpłat dokonanego przez powódkę, wysokości kwoty, okresu naliczania odsetek, co do których powódka cofnęła powództwo. W świetle tych okoliczności żądanie powódki należało uwzględnić w całości, utrzymując w mocy nakaz zapłaty w zakresie, w którym żądanie nie zostało cofnięte i umorzone.

Poręczenie wekslowe jest z ustawy zobowiązaniem solidarnym. Zgodnie z art. 47 Prawa wekslowego odpowiedzialność dłużników wekslowych jest solidarna. Poręczyciel odpowiada za zapłatę weksla solidarnie z innymi dłużnikami wekslowymi oraz może po wykupieniu weksla dochodzić roszczenia zwrotnego w całości, ale jedynie od osób, które podpisały się na wekslu przed nim. Awalista, który wykupił weksel, może również żądać zapłaty od osoby, za którą poręczył.

O odsetkach ustawowych za opóźnienie Sąd orzekł na podstawie art. 481 §1 i 2 kc zgodnie z żądaniem powódki odsetki są liczone od dnia 26 lipca 2018 r. do dnia zapłaty, czego pozwani nie kwestionowali.

W związku z cofnięciem powództwa i zrzeczeniem się roszczenia przez powódkę na podstawie art. 203 §1 kpc w zakresie kwoty 1 705,80 zł, odsetek ustawowych za opóźnienie liczonych od 29 marca 2017 r. do 25 lipca 2018 r., kwoty 688 zł tytułem kosztów na podstawie art. 493§4 kpc w zw. z art. 355 kpc należało uchylić wydany nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym i umorzyć postępowanie w tej części.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 kpc kierując się zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy. Na stronę pozwaną jako stronę przegrywającą Sąd nałożył obowiązek zwrotu na rzecz powódki jako strony wygrywającej koszty postępowania w wysokości 5417 zł, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 5400 zł ustalone na podstawie §2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Wniosek powódki o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w wysokości dwukrotności stawki minimalnej nie zasługiwał na uwzględnienie. Nie zaktualizowały się przesłanki z §15 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Sam czas trwania postępowania nie uzasadnia zasądzenia opłaty przewyższającej stawkę minimalną, przy czym podkreślenia wymaga, że pełnomocnik

powódki zgłosił się do sprawy w piśmie wniesionym w dniu 26 października 2018 r. Przedmiotowa sprawa nie jest sprawą zawiłą, co wymagałoby od pełnomocnika powódki poczynienia ponadstandardowego nakładu pracy, w tym poświęcenia czasu na przygotowanie się do sprawy, bowiem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie jest obszerny ani skomplikowany, nadto liczba stawiennictw w sądzie pełnomocnika powódki była typowa jak dla wielu innych spraw o zapłatę po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym. Wskazać należy, że najbardziej obszerne i doniosłe pisma, w tym pozew i odpowiedź na zarzuty stron pozwanych w sprawie sporządziła powódka samodzielnie w momencie, gdy nie była jeszcze zastępowana przez pełnomocnika. Pomimo, że w sprawie występowało trzech pozwanych, to powódka dochodziła swoich praw podnosząc tożsamą argumentacją do co wszystkich pozwanych. Sąd nie uwzględnił również wniosku o zasądzenie od pozwanych kosztów dwóch opłat skarbowych od pełnomocnictw w związku ze zmianą pełnomocnika powódki w toku postępowania. Zauważyć należy, że zgodnie z art. 98§1 kpc strona przegrywająca jest zobowiązana ponieść koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. W ocenie Sądu do kosztów celowego dochodzenia praw należy zaliczyć koszt jednej opłaty od pełnomocnictwa dla jednego pełnomocnika, a fakt, że powódka w toku postępowania zmieniła pełnomocnika nie może obciążać pozwanej.

Skarb Państwa wyłożył tymczasowo kwotę 250 zł tytułem kosztów sporządzenia opinii biegłej sądowej z zakresu badania dokumentów oraz kwotę 193 zł tytułem kosztów sporządzenia opinii uzupełniającej. Obowiązek zwrotu tych kosztów jako stronę przegraną obciąża pozwanych. Postanowieniem z dnia 18 czerwca 2018 r. pozwani zostali zwolnieni z kosztów sądowych w całości, dlatego Sąd nie nakazał ściągać od pozwanych na rzecz Skarbu Państwa wskazanej kwoty.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd orzekł jak w sentencji.

sędzia Justyna Barczyk - Swalska